

Adres : **Dorpsstraat 24**
Plaats : **Lunteren**
Locatie omschrijving : -
Oorspronkelijke functie : **Postkantoor met woonhuis**
Type : **Vrijstaande villa op samengestelde plattegrond**
Kadastraal perceel : **Lunteren C 3464**
Overige percelen : -

Redengevende Omschrijving

Inleiding

Het betreft een kleine villa, in 1904 gebouwd als postkantoor met bijbehorend woonhuis naar een ontwerp van de architect E. Noorman. Het is een voorbeeld van overgangsarchitectuur” van rond de vorige eeuwwisseling, waarin allerlei bekende details en historiserende bouwvormen op speelse en soms vernieuwende wijze werden gecombineerd. In de detaillering zien we elementen uit de chaletstijl, de Jugendstil en de neorenaissance verwerkt. Wat betreft de hoofdvorm is aangesloten bij de gangbare villa-architectuur in deze contreien. Het linker deel bevatte oorspronkelijk het postkantoor met separate ingang geheel links, het hoge rechter gedeelte is het woonhuis. Verbouwingen en versoberingen vonden plaats in 1956 en omstreeks 1980.

Omschrijving

Hoofdvorm en dak

Het pand is een kleine villa met een samengestelde plattegrond, bestaande uit een rechthoekig tweelaags bouwdeel met zadeldak (rechts) en een iets terugliggend rechthoekig bouwdeel met schilddak links, dat aan de achterzijde uitsteekt ten opzichte van het tweelaags bouwdeel. Dit laatste heeft aan de voorzijde een driezijdige erker met balkon en aan de achterzijde een voormalige veranda met lessenaarsdak. Dit dak wordt voortgezet in het achterdakvlak van het éénlaags gedeelte.

Het zadeldak van het tweelaags bouwdeel heeft de nokrichting haaks op de voorgevel. Het dak heeft overstekken op klossen en bij de zijgevels houten goten op rijk gesneden gootconsoles. De windveren zijn sterk versoberd. Het oorspronkelijk aanwezige sierspant boven de voorgevel is niet meer aanwezig. Het dak is gedekt met rode geglazuurde tuiles-du-Nord. Op beide schilden eenvoudige bakstenen schoorstenen. Het schilddak van het éénlaags gedeelte heeft de nok evenwijdig aan de voorgevel en heeft rondom geprofileerde houten goten op gesneden consoles. Aan de voorzijde hebben deze een rijker karakter dan aan de achterzijde. Het dak is gedekt met rode geglazuurde tuiles-du-nord en draagt op het nokeinde een originele keramische piron en een gemetselde schoorsteen. Op het voorschild bevindt zich een originele dakkapel met lessenaarsdak, met keramische leien gedekte wangen en vernieuwde

windveren. Aan de voorzijde een kozijn met decoratief gesneden stijlen en twee enkelruits draairamen. Op het linker dakschild bevindt zich eveneens een originele dakkapel, deze met een zadeldak, met leipannetjes beklede wangen, vernieuwde houten windveren en een decoratief gesneden kozijn met twee 3-ruits draairamen met afgeschuinde bovenkanten. Op het achterste dakvlak bevindt zich een brede dakkapel van vrij recente datum, niet beschermenswaardig.

Gevels

De gevels zijn gemetseld in baksteen in kruisverband en rondom voorzien van een lage gepleisterde plint. Getuige de bouwtekening uit 1904 waren de zijgevel en de achtergevel van het éénlaags gedeelte vermoedelijk oorspronkelijk geheel gepleisterd, met ongepleisterde bogen en strekken boven de gevelopeningen en decoratieve gemetselde speklagen. De overige gevels waren in schoonwerk uitgevoerd en voorzien van sierbogen en speklagen in een iets donkerder kleur baksteen en donker gevoegd. Deze decoratieve afwerking is thans teniet gedaan door het witte sauswerk. De vensterbogen waren voorzien van wit geschilderde aanzetblokken.

Voorgevel

De voorgevel van het éénlaags gedeelte bevat links een breed venster met segmentboog, waarvan het boogveld oorspronkelijk met siermetselwerk was gevuld. Het decoratief gesneden kozijn is origineel, evenals de hardstenen lekdorpel en de beide enkelruits schuiframen. De roedjes in de bovenlichten zijn evenwel verdwenen. Rechts naast dit venster bevindt zich de woningingang met origineel kozijn, in 1956 vernieuwde houten voordeur en een enkelruits bovenlicht. De driezijdige erker voor het rechter deel van de voorgevel heeft drie vensters met segmentbogen, houten kozijnen met hardstenen lekdorpels en moderne, niet beschermenswaardige 2-ruits ramen.

De erker heeft een originele houten gootlijst op klossen en een vernieuwde stalen balustrade. Op het balkon een dubbele balkondeur ter plekke van de dichtgezette loggia. Hierboven in de zolderverdieping een klein venstertje met enkelruits raampje.

Zijgevels

De rechter zijgevel (zuidzijde) heeft in de eerste bouwlaag uiterst rechts een venster met segmentboog, origineel kozijn met hardstenen lekdorpel en een geheel vernieuwd raam. In de tweede bouwlaag is er links van de middenas een venster met segmentboog en T-schuifraam met enkelruits bovenlicht. De linker zijgevel (noordzijde) maakt vlakbij de voorgevel een sprong. In de zo ontstane hoek bevindt zich aan de voorzijde een ingang met in 1956 vernieuwde houten voordeur met hoefijzervormig bovenlicht met roedenverdeling. In het gevelgedeelte uiterst rechts is er een venster met kozijn, hardstenen lekdorpel en een oorspronkelijk raam. Elders in deze gevel een klein venster met segmentboog en enkelruits raam met glas-in-loodvulling en voorts een breed venster met tussenstijlen uit 1956. Geheel links is er een nog oorspronkelijk venster met bakstenen lekdorpel, kozijn met tussenstijl en twee enkelruits raampjes met 2-ruits bovenlichtjes.

Achtergevel

Tegen het linker deel van de achtergevel staat het gewijzigde restant van de vroegere veranda. Van het oorspronkelijke bouwwerk resteert deels de decoratief gesneden houtconstructie en de met pannen gedekte kap met decoratief gesneden windveren en gootklossen. De glaspuien zijn van vrij recente datum. Rechts van de vroegere veranda bevindt zich een achterdeur met veelruits bovenlichtje, een klein venster met enkelruits raam en een groter keukenvenster met vernieuwd raam. In de tweede bouwlaag (links) bevindt zich een venster met stolpraam en origineel bovenlicht met roedenverdeling. In de geveltop is er een venster met dubbel draairaam.

Interieur

De oorspronkelijke indeling van het interieur is nog goed herkenbaar, ondanks de vele wijzigingen die hebben plaats gevonden. In het linker (noordelijke) gedeelte bevindt zich aan de voorzijde de voormalige postkantoorruimte, die thans als praktijkruimte (behandelkamer) in gebruik is. Hierachter ligt de vroegere bodekamer, nu de wachtkamer. Aan de achterzijde bevindt zich in dit bouwdeel een gang en de keuken. Ten zuiden van de kantoorruimte bevindt zich de hoofdgang van de woning. Deze loopt door tot aan de

achtergevel en ontsluit halverwege het trappenhuis. De kamer-ensuite aan de zuidzijde is wat betreft de indeling gewijzigd. Ondanks de modernisering restte van de oorspronkelijke afwerking het een en ander. De voornaamste onderdelen zijn: de originele gangvloer met decoratieve terrazzotegels in rood, zwart en wit; diverse geprofileerde deurkozijnen met paneeldeuren, op de verdieping nog met de originele gehoute afwerking; vestibule met tochtportaal met deur met Jugendstilroedenverdeling en bovenlicht; trappenhuis met restanten van de oorspronkelijke gesneden trappalen en houten spijlen; wandbetimmeringen met kraaldelen op de verdieping; een kelder met troggewelfjes op ijzeren balken; de kapconstructie.

Tuin

Het huis staat op het voorste (zuidwestelijke) deel van een groot perceel, dat zich in oostelijke richting uitstrekt en vervolgens omhoeft naar de Kastanjelaan. De grote siertuin wordt aan de straatzijde afgesloten door een eenvoudig smeedijzeren tuinhek, waarvan het zuidelijke deel naar achteren is geplaatst. In de voortuin staat een grote ceder. Ten noorden van het huis staat een kleine bakstenen schuur met wit geschilderde gepleisterde gevels (met bakstenen rollagen) en een zadeldak met rode geglazuurde tuiles du Nord en overstekken met eenvoudige houten windveren. In de gevels enkele gemoderniseerde en oorspronkelijke gevelopeningen, waaronder rondboogvormige zoldervenstertjes met gietijzeren ramen en een houten deur van kraaldelen.

Motivering

Deze in 1904 gebouwde villa, oorspronkelijk gebouwd als postkantoor met woonhuis, is van algemeen belang voor de gemeente Ede.

- Het object heeft architectuur- en bouwhistorische waarde vanwege het voor de bouwtijd kenmerkende bouwtype en het typologisch bijzondere concept van postkantoor/woonhuis. Voorts vanwege de bijzondere uit- en inwendige details en als karakteristiek ontwerp van architect Noorman, die als gemeentearchitect en eerste directeur van de gemeentelijke gasfabriek plaatselijke bekendheid genoot;
- Het object heeft stedenbouwkundige en ensemblewaarden vanwege de belangrijke situering in een ensemble (beschermde) notabelenwoningen op een representatieve locatie aan de hoofdader in het dorp Lunteren. Het pand neemt als onderdeel van dit ensemble, maar ook vanwege de markante hoofd- en kapvorm en de ligging op een ruim, lommerrijk perceel, deels als focuspunt van zichtlijnen, een beeldbepalende positie in.
- Het object heeft cultuurhistorische waarde vanwege de bijzondere oorspronkelijke functie van postkantoor, waarmee het verwijst naar de specifieke geschiedkundige ontwikkelingen in Lunteren rond de vorige eeuwwisseling. Hierbij is bijzonder dat het gebouw tot de weinige postkantoren behoort die noch door de Staat noch door de Rijksbouwmeester werden gebouwd. Voorts als voorbeeld van een notabelenwoning, in dit geval bestemd voor de plaatselijk bekende Evert Roelofsen.